

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев1 36/2024
26.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Крајновић, адвокат у ..., против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., чији је пуномоћник Звонко Лукић, адвокат у ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду број Гж 3681/16 од 07.09.2016. године, у седници одржаној дана 26.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3681/16 од 07.09.2016. године у делу у ком је преиначена пресуда Првог основног суда у Београду П 14204/14 од 29.01.2016. године, исправљена решењем Првог основног суда у Београду П 14204/14 од 13.04.2016. године у првом ставу изреке и одбијен тужбени захтев да се тужени солидарно обавезу на исплату износа од 13.516 евра са каматом у динарској противвредности на име неоснованог коришћења двособног стана број 6 на II спрату зграде у улици ... број .. у Београду, катастарска парцела .., лист непокретности .. КО Врачар, површине 48 м2, за период од 01.06.2003. године до 31.12.2003. године и за период од 01.09.2005. године до 13.12.2010. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду број П 14204/14 од 29.01.2016. године, допуњеном решењем од 13.04.2016. године и исправљеном решењем од 13.04.2016. године обавезани су тужени да тужиоцу на име неоснованог коришћења двособног стана број 6 на II спрате зграде у улици ... број .. у Београду, катастарска парцела .., лист непокретности .. КО Врачар, површине 48 м2, за период од 01.06.2003. године до 13.12.2010. године солидарно исплате износ од 16.684 евра у динарској противвредности са законском затезном каматом на месечне износе ближе означене у изреци, почев од петог у месецу за претходни месец. Другим ставом изреке обавезани су тужени да тужиоцу солидарно надокнаде трошкове парничног поступка у износу од 728.550,00 динара.

Апелациони суд у Београду је пресудом број Гж 3681/16 од 07.09.2016. године преиначио првостепену пресуду у првом ставу изреке, тако што је обавезао тужене да тужиоцу на име неоснованог коришћења описаног стана за период од 01.01.2004. године до 31.08.2005. године солидарно исплате укупно 3.168 евра са каматом по стопи коју прописује Европска централна банка на сваки појединачни месечни износ од 158,4 евра, почев од сваког петог у месецу за претходни месец до 14.12.2012. године, а почев од 25.12.2012. године до исплате камату на евро по стопи коју прописује Закон о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, док је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да му тужени солидарно исплате по истом основу за период од 01.06.2003. до 31.12.2003. године и за период од 01.09.2005. године до 13.12.2010. године износ од 13.516 евра са каматом у динарској противвредности. Другим ставом изреке је преиначено решење о трошковима поступка тако што су тужени обавезани да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 221.210,00 динара са законском затезном каматом почев од 29.01.2016. године до исплате. Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против става првог изреке правноснажне другостепене пресуде у преиначујућем делу којим је одбијен тужбени захтев да се тужени солидарно обавезу на исплату за период од 01.06.2003. године до 31.12.2003. године и за период од 01.09.2005. године до 13.12.2010. године износа од 13.516 евра, са каматом у динарској противвредности, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, због погрешне примене материјалног права и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања сходно члану 407. став 2. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Одлучујући о ревизији, Врховни касациони суд донео је пресуду Рев 86/2017 од 31.01.2018. године, исправљену решењем истог суда од 02.10.2018. године, којом је преиначена пресуда Апелационог суда у Београду број Гж 3681/16 од 07.09.2016. године утолико што је жалба тужених делимично усвојена, па је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезу да му на име неоснованог коришћења двособног стана број 6, на II спрате зграде у улици ... бр. .. у Београду, површине 48 м², за период од 01.06.2003. године до 31.08.2003. године исплате износ од 460,80 евра са каматом, у динарској противвредности, док се у преосталом делу жалба тужених одбија и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П 14204/14 од 29.01.2016. године, допуњена решењем од 13.04.2016. године и исправљена решењем од 13.04.2016. године за износ од 16.223,20 динара са каматом по стопи коју прописује Европска централна банка на сваки појединачни месечни износ досуђен првостепеном пресудом до 24.12.2012. године, а почев од 25.12.2012. године до исплате камату по стопи коју прописује Закон о затезној камати, све у динарској противвредности, по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, као и у делу одлуке о трошковима поступка. У преосталом делу, ревизија тужиоца, одбијена је као неоснована. Тужени су обавезани да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплате износ од 388.460,00 динара.

Одлуком Уставног суда Уж 11379/2018 од 30.08.2023. године усвојена је уставна жалба ББ и ВВ и утврђено да је оспореном пресудом Врховног касационог суда Рев 86/17 од 31.01.2018. године повређено право подносилаца уставне жалбе на правично суђење, зајемчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије. Поништена је пресуда Врховног касационог суда Рев 86/17 од 31. јануара 2018. године и одређено да

исти суд донесе нову одлуку о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда Гж 3681/16 од 07. септембра 2016. године.

У поновном поступку, Врховни суд је испитао пресуду у побијаном делу на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 и 10/23), а који се примењује на основу члана 506. став 2. Закона о парничном поступку, па је оценио да је ревизија неоснована.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Иако је ревизија изјављена и због битних повреда одредаба парничног поступка у њој се не наводи у чему се те битне повреде састоје.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је као давалац издржавања са ГГ закључио Уговор о доживотном издржавању 16.12.1994. године, којим је прималац издржавања уговорио издржавање за себе и за свог брачног друга. Предмет уговора је био двособан стан број 6 у Београду, у улици ... број .. површине 48 м². Уговорено је да ће тужилац као давалац издржавања примити стан у државину и својину после смрти примаоца издржавања. Прималац издржавања ГГ, је као закуподавац, са туженом ВВ, као закупцем, закључио Уговор о закупу предметног стана 11.04.2000. године. Тужена се сагласно том уговору са својом породицом у стан уселила 20.04.2000. године. ГГ је 03.05.2000. године, пред Трећим општинским судом у Београду покренуо парнични поступак против даваоца издржавања АА ради раскида уговора о доживотном издржавању, који се водио под бројем П. 1250/00 и који је прекинут због смрти тужиоца. ГГ је преминуо ...2003. године, а његови законски наследници су братанац ДД и унуци ЂЂ и мал. ЕЕ по праву представљања после смрти његовог братанца, покојног ЖЖ. Тужилац се 14.07.2003. године, укњижио као власник предметног стана. Након смрти примаоца издржавања ГГ, тужена је са својом породицом наставила да користи стан по основу уговора о закупу, а онда је са законским наследницима покојног ГГ, 30.12.2003. године закључила нови уговор о закупу спорног стана на неодређено време и њима је плаћала закупнину до 01.09.2005. године, када су се тужени иселили из стана и кључеве предали ЗЗ законском заступнику мал. ЕЕ. Наследници пок. ГГ су наставили парнични поступак за раскид уговора о доживотном издржавању у коме је пресудом Трећег општинског суда у Београду П 1287/06 од 12.02.2008. године одбијен тужбени захтев тужилаца као неоснован, а ова пресуда је потврђена пресудом Окружног суда у Београду Гж 9567708 од 08.04.2009. године. Тужилац је уведен у посед стана 13. децембра 2010. године на основу правноснажног решења Одељења за имовинско-правне и стамбене послове Општинске управе Градске општине Врачар од 09.07.2010. године. Из извештаја Пореске управе Филијала Врачар од 23.09.2015. године је утврђена висина просечне закупнине за период од 01.06.2003. до 13.12.2010. године у износу од 16.684 евра, а у појединачним месечним износима ближе означеним у изреци првостепене пресуде.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су оценили да је тужилац као власник предметног стана легитимисан да на основу члана 219. ЗОО тражи накнаду од тужених јер су као невласници били у поседу стана и нису га користили на основу правног посла закљученим са тужиоцем као власником, те да су били несавесни држаоци. Првостепени суд је закључио да тужиоцу припада накнада због изгубљене закупнине у периоду од 01.06.2003. до 13.12.2010. године, а другостепени суд је закључио да тужилац има право на накнаду од тужених само за

период од 01.01.2004. до 31.08.2005. године. Другостепени суд је ценио да су тужени били несавесни држаоци предметног стана од сазнања за тужбу за исељење из стана, од 12.12.2003. године, па је закључио да тужиоцу припада право на закупнину почев од 01.01.2004. године па до исељења тужених 31.08.2005. године, када су стан предали у посед законским наследницима покојног ГГ. Закључио је да тужени нису пасивно легитимисани за период од 31.08.2005. па до 13.12.2010. године јер су законски наследници ГГ у том периоду проузроковали штету тужиоцу онемогућивши га да стан користи.

Врховни суд налази да је одлука другостепеног суда правилна, заснована на правилној примени материјалног права.

Ревизија се у битном заснива на наводима да је другостепени суд погрешно утврдио моменат несавесности тужених и сматра да за почетак није релевантан моменат сазнања за тужбу за исељење. Напротив, ревидент указује да већ моментом смрти ГГ, као примаоца издржавања, тужени су морали знати да је тужилац власник стана. Са том чињеницом посебно је морала бити упозната тужена ВВ чија је делатност бављење адвокатуром. Закључак другостепеног суда да су тужени били несавесни само до тренутка исељења из стана тј. до 31.08.2005. године, ревидент сматра погрешним. Тужени приликом исељења нису предали тужиоцу кључеве већ невласницима, иако су по ревиденту морали знати да је он власник стана. Указује на пресуде Апелационог суда у Београду Гж 15349/10 од 22.09.2011. године и Гж 4855/13 од 05.06.2014. године, којим је утврђена несавесност тужених због непредаје кључева власнику или депоновања суду (због знања за поступак раскида уговора о доживотном издржавању). Предајом кључева невласнику тужени су нанели штету тужиоцу јер су га онемогућили да уђе у свој стан чиме су поступили противно одредбама члана 12, 13 и 16. Закона о облигационим односима.

Из чињеница утврђених у овој парници, произилази да је тужилац поднетом тужбом захтевао од тужених, као купаца, накнаду за коришћење двособног стана број 6, у Београду, у ул. ... бр. ..., за период од 01.06.2003. године до 13.12.2010. године. Тужени су, као закупци, дана 11.04.2000. године, са сада пок. ГГ, као власником и купоподавцем, закључили Уговор о закупу непокретности која је предмет ове парнице и у исту се уселили 20.04.2000. године. Након ГГ смрти (...2003. године), овде тужени и даље су наставили да користе предметни стан по уговору о закупу закљученим са ГГ наследницима, дана 20.06.2003. године и дана 30.12.2003. године и за то плаћали закупнину до 01.09.2005. године, када су се из истог иселили и предали кључеве ЗЗ, закон. заступници малол. ЕЕ. Дана 14.07.2003. године, тужилац се уписао као власник предметног стана и 12.12.2003. године, поднео тужбу за исељење овде тужених. Парнични поступак за раскид уговора о доживотном издржавању, правноснажно је окончан одбијањем тужбеног захтева (пресуда Трећег општинског суда у Београду П 1287/06 од 12.02.2008. године, потврђена пресудом Окружног суда у Београду Гж 9567/08 од 08.04.2009. године). Тужилац је у посед стана уведен 13.12.2010. године.

Одредбом члана 219. Закона о облигационим односима прописано је да кад је неко туђу ствар употребио у своју корист, ималац може захтевати, независно од права на накнаду штете, да му овај накнади користи које је имао од употребе док је одредбом члана 16. Закона о облигационим односима прописано да је свако дужан да се уздржи од поступка којим се може другом проузроковати штета.

С тим у вези, наводи ревидента којим указује да је погрешан закључак другостепеног суда, те да су тужени били несавесни почев од ГГ смрти (...2003. године), су неосновани. Тужени су уговор о закупу закључили 11.04.2000. године, са сада пок. ГГ, тада власником и закуподавцем непокретности и нису морали да знају за постојање уговора о доживотном издржавању. Након смрти ГГ, овде тужени, као закупци су наставили да користе предметни стан, тако што су са ГГ наследницима закључили уговор о закупу и истим плаћали закупнину. Због тога, ако је и дошло до неоснованог обogaћења, онда је то на страни ГГ наследника. Чињеница да је тужена ВВ адвокат, не значи њену несавесност, јер у овом случају, тужена је купац стана и није дужна да зна за постојање уговора о доживотном издржавању. Због тога, а како то правилно закључује другостепени суд, о несавесности тужених може се говорити тек од подношења тужбе за иселење у ком периоду је још увек у току парнични поступак за раскид уговора о доживотном издржавању, чији је исход био неизвестан, па су тужени сагласно члану 12. ЗОО, кључеве вратили ГГ наследницима као лицима са којима су закључили уговор о закупу. Поред тога, у периоду од 01.09.2005.-13.12.2010. године, тужени нису користили предметни стан и не могу бити у обавези за накнаду за коришћење туђе ствари по члану 219. ЗОО.

Следи да су тужени били несавесни држаоци од сазнања за тужбу тужиоца за иселење из означеног стана 12.12.2003. године, па тужиоцу, имајући у виду и парични рок за испуњење обавезе, припада право на накнаду штете у висини просечне закупнине у периоду од 01.01.2004. године, а не од јуна 2003. године. Тужиоцу припада право на накнаду штете до 31.08.2005. године, када су се тужени иселили из предметног стана, а не до 13.12.2010. године.

Са изнетог како нису основани разлози због којих је ревизија изјављена, нити има разлога са којих побијана пресуда не би била правилна, на које Врховни суд пази по службеној дужности, то је на основу одредаба члана 414. Закона о парничном поступку одлучено као у ставу првом изреке пресуде.

Одлуку као у ставу другом изреке, Врховни суд, донео је применом члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, имајући у виду да тужилац није успео у поступку по ревизији.

**Председник већа - судија
Татјана Миљуш,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић